

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/188/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210230
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4611210230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporcovi: L. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., K. XXX/XX, o zaplatenie 1.838,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 02. 05. 2012 č. k. 5C/109/2012-30, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e.**

Oporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 855,27 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 855,27 eura od 12. 05. 2010 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 51,31 eura, ktoré sumy povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur, vždy do 25. dňa daného mesiaca počnúc mesiacom jún 2012 pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Konanie v časti o zaplatenie sankčného úroku 4,18 eura zastavil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 28. 12. 2005 bola medzi účastníkmi konania uzatvorená úverová zmluva, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa poskytnúť odporcovi úver vo výške 13.500,-Sk (448,12 eura) na nákup tovaru a záväzok odporcu tento vrátiť, a to v 10-tich mesačných splátkach po 1.499,-Sk (49,76 eura), splatných vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20. 01. 2006 pri ročnej percentuálnej miere nákladov 13,48 %. Poukázal na dolnú časť zmluvy, písanú drobným písmom, podľa ktorej klient a oprávnený podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom 30.000,-Sk (995,82 eura) a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v Hlave 8-11 úverových podmienok oprávneného. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený úverovou zmluvou posúdil ako spotrebiteľský úver podľa 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2007 a aplikoval naň ust. § 52 ods. 1- 3, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 150/2004 Z. z., ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ si voči odporcovi uplatňoval čo do istiny nároky vzniknuté mu z uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom (revolvingovom) úvere, a to nárok na zaplatenie sumy 1.838,19 eura, pozostávajúcej zo sumy 855,27 eura, zmluvného úroku vo výške 888,88 eura, poplatku za výber z bankomatu vo výške 34,64 eura, zmluvnej pokuty vo výške 15,93 eura a mesačného poplatku za vedenie účtu vo výške 34,29 eura. Účastníci konania dňa 28. 12. 2005 uzatvorili individuálne špecifikovanú

zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 13.500,-Sk (448,12 eura) za účelom kúpy tovaru (pračka Indesit), pričom odporca sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísal aj pod tú časť predtlačky listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. Dospel k záveru, že podľa § 4 ods. 1- 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch tak nie dodržaná písomná forma, čím je zmluva o revolvingovom úvere neplatná podľa § 40 ods.1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti uviedol, že spotrebiteľ v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlačky predloženej listiny konal neuvážene a nevedome aj s účinkami smerom k uzavretiu sekundárneho právneho úkonu. Zároveň vyslovil pochybnosť o tom, či odporca mal vôbec reálnu možnosť oboznámiť sa so znením úverových zmluvných podmienok pri kúpe tovaru a pochopiť ich význam, nakoľko tieto sú ťažko čitateľné a obsahujú množstvo odbornej právnej terminológie. Postup navrhovateľa tiež označil za nekalú prax, ktorá je v rozpore s ust. Smernice Rady č. 93/13/EhS z 05. 04. 1993, ako i ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z ust. § 451 ods. 1, 2, § 456, § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka mal za to, že odporcovi tak bola nesporne na základe neplatného právneho úkonu poskytnutá suma 855,27 eura, pričom navrhovateľovi vzniklo právo požadovať od odporcu vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške poskytnutého plnenia, t. j. v sume 855,27 eura. Z vyššie uvedených dôvodov preto odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 855,27 eura, ktorú povolil vzhľadom na jeho príjmy splácať v mesačných splátkach po 20 eur, vždy do 25. dňa daného mesiaca počnúc mesiacom jún 2012 pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľovi priznal i úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade s ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 ods. 1 Nariadenia č. 87/1995 Z. z. Vo zvyšku návrh navrhovateľa z dôvodu absencie zákonom stanovených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere zamietol. Konanie v časti o zaplatenie sankčného úroku 4,18 eura podľa § 96 ods. 1 OSP zastavil pre späťvzatie návrhu navrhovateľa v tejto časti, učené písomným podaním zo dňa 07. 02. 2012. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, keď vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov v konaní, navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 51,31 eura, pozostávajúcej zo zaplateného súdneho poplatku za návrh v časti, v ktorej bol úspešný (0,06 % x 855,27 eura).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ len v zamietajúcej časti, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia jeho návrhu v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď jeho návrh vo zvyšku ako nedôvodný zamietol. Nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch a ani ustanovenia Občianskeho zákonníka nezakazujú možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero úverov. Mal za to, že predmetná zmluva spolu s úverovými zmluvnými podmienkami spĺňa všetky zákonom stanovené formálne a obsahové náležitosti. V tejto súvislosti uviedol, že odporcovi nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty, a preto nedochádza akcesorickým uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi ním a odporcom. Odporca mal záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala aj účinnou, keďže vykonal prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a začal čerpať úver. Zdôraznil, že pri podpise zmluvy nebolo voči odporcovi vyvíjané žiadne násilie, a preto požiadavka platnosti právneho úkonu ohľadne existencie vôle bola v danom prípade splnená. Uzavrel, že právny úkon bol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, pričom rozsah a množstvo právnej terminológie nemôže mať za následok neplatnosť právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnako tak nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o nedodržaní predpísanej písomnej formy zmluvy podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keďže odporca si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musel byť vedomý, že uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, pričom o dojednaní takéhoto druhu úveru navrhovateľ informuje svojich klientov na líci zmluvy. Rovnako tak žiadny právny neustanovuje, kde má byť na listine, zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Záverom s poukazom na Hlavu 8, 9 a 13 úverových zmluvných podmienok konštatoval, že zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je individualizovaný záväzkový vzťah. Svoj záver argumentačne podporil i rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-453/10 P. a P. proti S.O.S. financ, spol. s.r.o. a rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29. 06. 2010 sp. zn. 23 Cdo 1201/2009.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP, a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 09. 12. 2011, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplata sumy 1.838,19 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 12. 05. 2010 do zaplata z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorú účastníci uzatvorili dňa 28. 12. 2005. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa návrhu navrhovateľa vyhovel v časti istiny 855,27 eura s 8,76 % úrokom z omeškania od 12. 05. 2010 do zaplata a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Konanie v časti o zaplata sankčného úroku 4,18 eura zastavil pre späťvzatie návrhu navrhovateľa v tejto časti, učené písomným podaním zo dňa 07. 02. 2012. Pre absenciu odvolania účastníkov konania v prisudzujúcej a zastavujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len navrhovateľom odvolaním napadnutá zamietajúca časť týkajúca sa zaplata sumy 982,92 eura s 8,76 % úrokom z omeškania od 12. 05. 2010 do zaplata a na ňu nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 28. 12. 2005 a z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t.j. do 30. 06. 2006 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Reagujúc na námietky odvolateľa uvádzané v jeho odvolaní odvolací súd osobitne podčiarkuje, že podľa § 4 ods. 1-3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, cenu tovaru alebo poskytnutej služby, identifikáciu vlastníctva, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov, podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, výpočet nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a taktiež oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti, sankcie za porušenie zmluvy, podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek a spôsob zániku záväzku zo zmluvy. Zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere pre svoju platnosť musí spĺňať i základné náležitosti právneho úkonu ustanovené v § 37 ods. 1 OZ, týkajúce sa vôle (musí byť uzatvorená slobodne a vážne) a prejavu vôle (musí byť určitá a zrozumiteľná), inak je absolútne neplatná. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 a na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie (§ 3 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch).

Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 28. 12. 2005 uzatvorili úverovú zmluvu č. 3512305821, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi finančný úver vo výške 13.500,-Sk pri RPMN 13,48 % a konečnej výške úveru 14.990,-Sk, ktorý sa zaviazal odporca zaplatiť navrhovateľovi v 10-tich mesačných splátkach po 1.499,-Sk pri nulovom poplatku za spracovanie úverovej zmluvy. Neoddeliteľnou súčasťou tejto úverovej zmluvy boli i úverové zmluvné podmienky navrhovateľa a odporca svojím podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaný. Rovnako tak vychádzajúc z obsahu predmetnej úverovej zmluvy odporca podľa predtlaču nachádzajúcej sa v poslednom odseku zmluvy „súčasne s navrhovateľom uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, čiže zmluvu o RÚ, a to s úverovým rámcem a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v Hlave 8 a 9 Úverových podmienok, inak s úverovým rámcem vo výške 30.000,-Sk a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.200,-Sk a na základe tejto zmluvy vzniká odporcovi právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v Hlave 8, 9, 10 a 11 Úverových podmienok“. Navrhovateľ v tomto konaní uplatnený nárok nevyvodzuje zo samotnej úverovej zmluvy, ale práve zo zmluvy o revolvingovom úvere, na základe ktorej vydal odporcovi úverovú kartu a poskytol mu úverový rámec vo výške 1.659,70 eura. Súd prvého stupňa preto správne vo veci postupoval, pokiaľ posudzoval, či medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom úvere, z titulu ktorej sa domáha plnenia od odporcu v tomto konaní. I podľa názoru odvolacieho súdu pre absenciu individualizácie zmluvy o revolvingovom úvere v smere náležitostí požadovaných ust. § 4 ods. 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiacim nedostatkom jej písomnej formy predpísanej zákonom k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere účastníkmi konania nedošlo. Jej neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Tento záver nie je spôsobilý spochybniť skutočnosť, že podpisom úverovej zmluvy, ktorou navrhovateľ poskytol odporcovi 13.500,-Sk z titulu spotrebiteľského úveru, odporca zároveň podpisoval, že s navrhovateľom uzatvára i zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru tak, ako to bolo uvedené v poslednom odseku tejto zmluvy. Bez pochyby totiž ide o tzv. formulárovú zmluvu, pre ktorú je charakteristické, že jej obsah nie je výsledkom dohody zmluvných strán, ale tento bol vopred určený navrhovateľom v postavení dodávateľa bez toho, aby odporca v postavení objednávateľa mal možnosť ju ovplyvniť. Posudzovaná zmluva svojím rozsahom, štruktúrou, ako i voľbou písma je štandardnou adhéznou zmluvou, pre ktorú je typický dlhý neprehľadný text napísaný miniatúrnym, ťažko čitateľným písmom s odkazom na úverové zmluvné podmienky tvoriace jej neoddeliteľnú súčasť v rozsahu 3 strán, obdobne napísané nečitateľným písmom bez zrejmeého zvýraznenia jednotlivých častí, vrátane zmluvných podmienok týkajúcich sa revolvingových úverov. S ohľadom k predostrenému spôsobu vyhotovenia zmluvy a jej štylizáciu je preto dôvodný záver, že odporca v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohol vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom a to zmluvu o revolvingovom úvere. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy preto považoval za nenáležité, keď naopak je potrebné vychádzať z toho, že určitosť písomného prejavu je objektívna kategória a prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na ich zmluvnom vzťahu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.